

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของเทศบาลตำบลหนองพลับ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

เทศบาลตำบลหนองพลับ
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของเทศบาลตำบลหนองพลับ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทานเป็นลักษณะ Pre-Decision

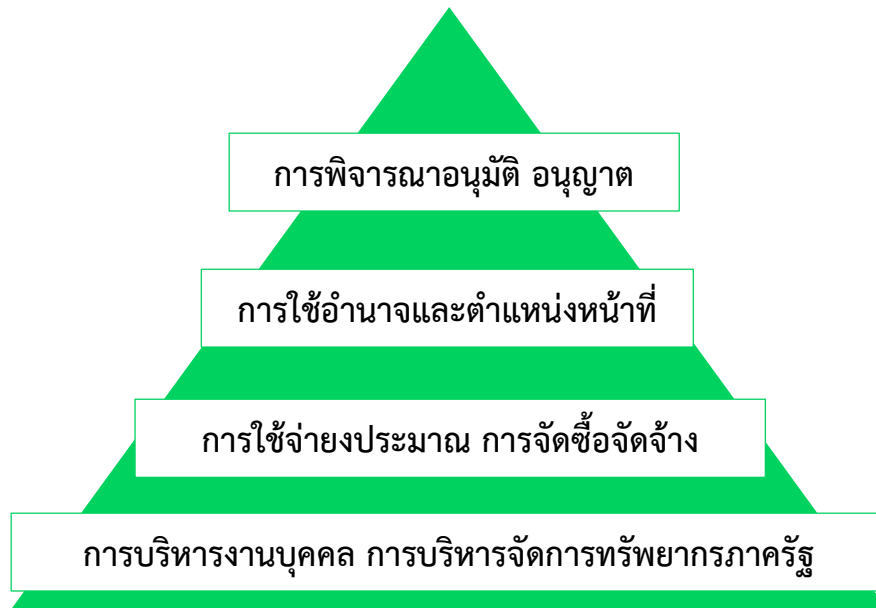
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติหรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการบริหารงานบุคคล การบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยงหรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้นๆ ในการทำงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา / พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

เทคนิคในการระบุความเสี่ยงหรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

- ๑). Work Shop
- ๒). การระดมสมอง
- ๓). การออกแบบสอบถาม
- ๔). การถกเถียง หยิบยก ประเด็นที่มีโอกาสเกิด
- ๕). การสัมภาษณ์
- ๖). การเปรียบเทียบวิธีปฏิบัติกับองค์กรอื่น

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังขึ้นเป็นประจำ หรือ มีโอกาสดังขึ้นมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	มีโอกาสดังขึ้นบ่อยครั้ง หรือ มีโอกาสดังขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังขึ้นบางครั้ง หรือ มีโอกาสดังขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	มีโอกาสดังขึ้นน้อยครั้ง หรือ โอกาสดังขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังขึ้นได้ยาก หรือ มีโอกาสดังขึ้น ๑ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๘๐๐,๐๐๐ ขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้ มูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๔๐๐,๐๐๐ ถึง ๘๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความ โปร่งใส
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ ถึง ๔๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบ ข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงเจ้าหน้าที่ภายใน หน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท หรือ น้อยกว่า	แทบจะไม่มี

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็น “สินบน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
เทศบาลตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง (Risk Score)	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑	การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติอำนาจความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ในการตรวจเอกสารหลักฐานเพื่อพิจารณาขออนุมัติ/อนุญาต	๒	๒	ต่ำ	๑. จัดทำคู่มือ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน เงื่อนไข ในการยื่นคำขอขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและเอกสาร หลักฐานที่ผู้ขออนุญาตต้องนำมายื่นขออนุมัติ/อนุญาต ๒. เผยแพร่คู่มือสำหรับประชาชน ไว้ ณ สถานที่ที่ต้องยื่นคำขอและเผยแพร่บนเว็บไซต์หน่วยงาน	๑. สำนักปลัด ๒. กองช่าง ๓. กองคลัง ๔. กองการประปา ๕. กองสาธารณสุขฯ ๖. กองสวัสดิการสังคม
๒	การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ	การรับสินบนจากบุคคล ซึ่งเป็นคู่สัญญาเพื่อแลกเปลี่ยนกับการตรวจรับงานจ้างก่อสร้างต่างๆ	๒	๓	ปานกลาง	๑. ประกาศ No Gift Policy ๒. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการลงพื้นที่ก่อสร้าง ก่อน ขณะ หลัง ในโครงการก่อสร้างนั้นๆ ๓. ผู้บริหารติดตามผลการดำเนินงานโครงการต่างๆอย่างเคร่งครัด ต่อเนื่อง ๔. ให้ความรู้ทางกฎหมายเกี่ยวกับหลักการในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรเจ้าหน้าที่	๑. สำนักปลัด ๒. กองช่าง ๓. กองคลัง ๔. กองการประปา ๕. กองสาธารณสุขฯ ๖. กองสวัสดิการสังคม

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาส เกิด	ผลกระทบ/ ความ รุนแรง	ระดับความ เสี่ยง (Risk Score)	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	การรับผลประโยชน์เพื่อ เอื้อให้เกิดการกำหนด คุณสมบัติเฉพาะให้กับ ผู้ประกอบการที่มีส่วนได้ เสีย	๒	๒	ต่ำ	๑. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตงานหรือ รายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้าง ๒. มีขั้นตอนการเสนอความเห็นชอบ การอนุมัติตามลำดับ ขั้นตอน ๓. ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามขั้นตอนในระบบ egp และ ระบบ e-laas	๑. สำนักปลัด ๒. กองช่าง ๓. กองคลัง ๔. กองการประปา ๕. กองสาธารณสุขฯ ๖. กองสวัสดิการสังคม ๗. กองการศึกษา ๘. หน่วยตรวจสอบภายใน
๔	การบริหารงาน บุคคล	ผู้บริหารเรียกรับเงิน ผลประโยชน์อย่างอื่นเพื่อ รับพนักงานจ้างหรือ ลูกจ้างเข้าทำงาน	๒	๒	ต่ำ	๑. จัดทำประกาศหลักเกณฑ์ คุณสมบัติเกณฑ์การตัดสินใจ สำหรับตำแหน่งของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหาให้ ชัดเจน ๒. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ประกาศหลักเกณฑ์ การรับ สมัครงานและการ ดำเนินการคัดเลือกให้ทราบโดยทั่วกันอย่างเป็นธรรม ทั้ง ประกาศลงเว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย อื่นๆของหน่วยงาน ๓. เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนา ทรัพยากรบุคคลของหน่วยงานให้สาธารณชนรับทราบ ๒. พิจารณาผลการปฏิบัติงาน ข้อมูลการขาดราชการ มา สายและการรักษาวินัย ๓. มีขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองและ คณะกรรมการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน	๑. สำนักปลัด